

ВЕЛЕШАНЧЕ

Йото е много мъничък. Той е на шест години и затова никои не бива да му се присмива, че се е изплашил, когато долетели аеропланитѣ и започнали да хвърлят бомби надъ Скопие.

Всѣки би се изплашил, когато е малък и когато види какъ отъ бомбитѣ се разрушаватъ цѣли сгради и се превръщатъ въ грозни купища отъ камъни, тухли и мазилка.

А Йото видѣлъ. Той билъ въ сиропиталището и понеже всички се изпокрили, не забелѣзали, какъ той отишълъ до прозореца и наблюдавалъ страшния летежъ на стоманенитѣ птици.

Самъ той ми разправяше за тѣхъ, когато седмица по-късно се видѣхме въ градъ Велесъ:

— Страшно, чиче! Като дойдоха и небето се закри съ крилата имъ. Не се виждаше никакъ. Само аероплани, и огънь, и димъ, и прахъ.

— Ехъ, Йото, ти си се изплашилъ!

Йото ме погледна съ голѣмитѣ си кафяви очи и едва чуто рече:

— Малко...

Разсмѣхъ се, защото, да си призная, и азъ бихъ се изплашилъ, ако бѣхъ видѣлъ това, което е видѣлъ малкиятъ събседникъ.

— После, Йото?

Йото повдигна рамене и продължи, като че говорѣше на себе си. Стоялъ така до прозореца, докато една бомба паднала съвсемъ близко да сградата и сърдцето му едва не се пукнало. Тогазъ избѣгалъ. Вънъ по улицитѣ на града нѣмало живъ човѣкъ. Той бѣгалъ безъ да се озърта, смѣтайки, че страшнитѣ бомби на аеропланитѣ търсятъ тѣкмо него, а когато грохотътъ преминалъ, видѣлъ се далечъ вънъ отъ града, покрай мжтната и тежка вода на Вардара.

— И знаешъ ли, чиче, тогава разбрахъ, че аеропланитѣ не сж лоши. Тѣ търсѣли не менъ, а сърбитѣ.

— Защо не тебъ, Йото?

— Защото азъ съмъ си македонецъ, българинъ.

Четири денонощия Йото скиталъ покрай Вардара и самъ той не знаелъ накжде отива. Видѣлъ го е, може би, вътрешния Божи гласъ, който живѣе въ сърдцето на всѣки българинъ, къмъ неговото родно мѣсто — Велесъ.

Презъ цѣлото време той гладувалъ и, когато пристигна при войницитѣ въ малкия кантонъ на Велесъ, бѣше съвсемъ гладенъ.

Войницитѣ обѣдваха. Петстотинъ здрави и силни мжже се хранѣха съ хубавата войнишка чорба и шумътъ на звън-